

miesięcznik
mieszkańców

lokalne

Gminy Nowe Miasto nad Wartą

w numerze:

cena 500

• co nowego w szkole • ogłoszenia • sport
• kronika • wiadomości sprzed lat • zadry

ZACZYNAJEMY

Wraz z odradzającą się samorządnością widzimy potrzebę i szansę powstania w naszej gminie czasopisma lokalnego. Nie stać nas oczywiście na dziennik ani nawet na tygodnik. Chcemy jednak, aby ukazywało się ono chociaż raz w miesiącu.

Miesięcznik nasz poświęcony będzie sprawom lokalnym, stąd jego tytuł. Pragniemy, by znajdowały w nim odbicie problemy ważne dla miejscowej społeczności, a także sprawy codzienne, które nie mają szans, by trafić na łamy prasy o masowych nakładach.

Chcielibyśmy, aby pismo było otwarte dla materiałów poszerzających wiedzę o regionie, jego przeszłości, przyrodzie, ludziach tu żyjących - ich zwyczajach i upodobaniach.

Podjęmując wydawanie "Wiadomości Lokalnych" liczymy, że nie tylko trafimy do czytelników, ale także zyskamy współpracowników. Liczymy na uwagę, artykuły, listy... Mamy także nadzieję, że przynajmniej na początek nasze nieuniknione potknięcia spotkają się z wyrozumiałością czytelników.

ZESPÓŁ

NAJDŁUŻSZA SESJA

IV Sesja Rady Gminy Nowe Miasto n/Warta, która odbyła się 7.IX. br. przejdzie do historii jako chyba najdłuższa sesja obecnej kadencji. Obrady trwały pięć i pół godziny. Przewodniczył im Mieczysław Rzepka wspomagany przez wójta Aleksandra Podemskiego i członków Zarządu. W sesji uczestniczyło 19 radnych. Dość licznie przybyli zaproszeni goście i mieszkańcy naszej gminy.

Porządek obrad przewidywał 21 punktów - tyle ważnych spraw nagromadziło się przez okres wakacji.

Na początku sesji Przewod -

niczący Rady podziękował p. Mirosławowi Jędrzakowi i p. Janowi Roweckiemu za dotychczasową pracę w administracji gminy i przekazał im, w imieniu Rady, najserdeczniejsze życzenia. Następnie, na wniosek wójta, Rada powołała Skarbnika Gminy. Została nim p. Elżbieta Mních, dotychczasowa główna księgowa w SKR Nowe Miasto n/W.

Szczupłość ram "Wiadomości" nie pozwalał niestety na szczegółową relację i omawianie wszystkich wypowiedzi czy uchwał. Stąd z konieczności podajemy je w nieco skróconej wersji.

(c.d. na str.2)

MÓWI WÓJT...

Z Aleksandrem Podemskim - Wójtem Gminy Nowe Miasto n/W rozmawia Sławomir Jędraś.

S.J. - Wybrany został Pan na Wójta zdecydowaną większością głosów Rady. Jak Pan sądzi, co o tym zadecydowało?

A.P. - Tak, to prawda, głosowało na mnie piętnastu radnych. Były to osoby wywodzące się z Komitetu Obywatelskiego oraz te osoby, które po raz pierwszy zasiadły w radzie. Sądzę, że głosowano na mnie uważając, że lepiej poradzę sobie z budową nowego samorządu, że dają gwa-

(c.d. na str.2)

Sesja ta obfitowała w wiele emocjonujących momentów, o czym świadczy fakt, że część spośród 13 uchwał przyjęto przy kilku głosach przeciwnych lub wstrzymujących się. Ta gorąca atmosfera zapanowała na sali szczególnie po przekazaniu informacji o ustaleniach komisji rozpatrującej wniosek p. Mieczysława Ciamułskiego, dotyczący budowy warsztatu rzemieślniczego, czy też po informacji wójta w sprawie wykorzystania sprzętu mechanicznego zakupionego ze środków budżetu gminy, a będącego dotychczas w użytkowaniu oświaty. Nie mniej gorąco było na sali po przedstawieniu przez wójta propozycji rozliczenia udziału wniesionego przez budżet gminy w budowę Banku Spółdzielczego. Radny Szymański zaproponował, aby wobec faktu pokrycia przez budżet gminy 50% kosztów budowy BS (około 47 mln.) ubiegać się o zwrot 50% obecnej wartości budynku (szacunkowo około 500 mln. zł.). Z kolei p. Helena Popek, dyrektorka Banku, zaproponowała, aby potraktować owe 47 mln. zł. jako wkład dłu-goterminowy, co wraz z odsetkami dałoby około 150 mln. zł. Wobec różnicy zdań w tej sprawie powołano komisję doradczą, której zadaniem jest wynegocjowanie z Radą Nadzorczą BS jak najkorzystniejszych warunków odzyskania poniesionych wkładów w budowę BS.

Jak już wspomniano podjęto następujące uchwały w sprawie:

- zatwierdzenia zarządzeń podjętych w okresie między sesjami, a dotyczących:
 - a) ustalenia cen za usługi kserograficzne świadczone przez Urząd Gminy,
 - b) ustalenia opłat targowiskowych,
 - c) urealnienia dzierżawy za użytkowanie gruntów z PFZ i mienia gminnego,
- rozdziału środków finansowych na zadania celowe (zapłacono: 21 mln. za budowę drogi Wolica Pusta - Stramnice, 4 mln. za transforma-

- tor dla działek w Chocicz, 3,6 mln. za budowę drogi w Michałowie, 6,7 mln. za założenie wodociągu na działkach w Chocicz),
- przystąpienia Gminy do Stowarzyszenia "Wielkopolski Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych" w Poznaniu. Naszą gminę w tym Stowarzyszeniu będzie reprezentować pani Halina Czarna,
- podtrzymania decyzji Wydziału Geodezji i Gospodarki Gruntami w Środzku Wlkp., dotyczącej sprzedaży pałacu i parku w Szyplowie,
- sprzedaży budynku kina i budynku przy ulicy Poznańskiej (były budynek usług GS) w formie przetargu ofertowego,
- przyjęcia Statutu Gminy,
- przeprowadzenia do 30.XI. wyborów samorządu mieszkańców wsi,
- ustalenia stawek czynszu najmu za lokale użytkowe stanowiące mienie komunalne gminy,
- przekazanie oświacie w użytkowanie do końca roku środków transportu (ciągnik, przyczepa, beczkowóz),
- nabycia gruntu od St. Jakrzewskiego i T. Zalewskiego z przeznaczeniem na poszerzenie drogi przez wieś Wolica Pusta,
- podziału środków:
 - a) 900 tys. dla dzieci rolników na sfinansowanie letniego wypoczynku,
 - b) 30 mln. dla Społecznego Komitetu Budowy Wodociągu w Utracie na kontynuację budowy.

Gdy minęła godz. 21. Przewodniczący oznajmił zmęczonym obradami radnym, że porządek obrad IV Sesji został wyczerpany i zaproponował zwołanie kolejnej sesji na koniec września.

Godnym uwagi jest także fakt, że część radnych zdecydowała się przeznaczyć swoje diety na cele społeczne.

rażącą rozwiązanie problemów gminy.

S.J. - Jak minęły Panu pierwsze miesiące urzędowania?

A.P. - No cóż. Od samego początku zabrałem się ostro do pracy. Musiałem zapoznać się z działalnością administracyjną urzędu, przejąć majątek, rozpoznać stan finansów gminy. W tym okresie miałem liczne kontakty z ludźmi. Przychodzono z różnymi problemami, często ze sprawami ciągnącymi się od lat. Wielu liczyło, że nowy wójt korzystnie rozstrzygnie ich problemy. Inni przychodzili po to aby poznać nowego wójta i zorientować się, jakie może zająć stanowisko w interesującej ich sprawie. Przy każdym takim spotkaniu starałem się zrozumieć daną osobę i znaleźć korzystne dla niej rozwiązanie. Jednocześnie podejmowałem decyzje zgodne z istniejącym prawem i dobrze rozumianym interesem gminy.

S.J. - Jakimi istotnymi sprawami zajmujecie się w urzędzie obecnie?

A.P. - W chwili obecnej tworzone są ramy prawne nowego samorządu. Prowadzone są rozmowy w sprawie podziału kompetencji pomiędzy Urzędem Gminy a rejonem administracji państwowej. Generalnym problemem są sprawy finansowe. W szczególności pozyskiwanie pieniędzy dla samorządu.

S.J. - Skoro zaczęliśmy mówić o finansach, czy może Pan powiedzieć, w jakim stanie zastał Pan budżet gminy?

A.P. - Oczywiście. Finanse gminy są w pełni jawne. Generalnie mogą powiedzieć, że starcza nam pieniędzy na bieżące wydatki związane z funkcjonowaniem oświaty, administracji, kultury... jednak brak jest pieniędzy na większe inwestycje.

S.J. - Czy zatem takie sprawy jak wodociąg, budowa wysypiska śmieci, gazyfikacja... będą mu-

UCHWAŁA NR IV/28/90 RADY GMINY W NOWYM MIEŚCIE N.WARTĄ
z dnia 07 września 1990 r.

w sprawie : ustalenia stawek czynszu najmu za lokale użytkowe.

Na podstawie art.2 ust.2 Prawa Lokalowego z 10 kwietnia 1974 r. /tekst jednolity Dz.U. Nr 30, poz.165 z 1987 r./wraz ze zmianami zawartymi w Dz.U.Nr 32 poz.190 z 1990 r., Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 grudnia 1987 r. w sprawie czynszów najmu za lokale użytkowe ze zmianami Dz.U.Nr 51, poz.304 z 1 sierpnia 1990 r. oraz art.18 ust.1 Ustawy o samorządzie terytorialnym z dnia 8 marca 1990 poz.45

R A D A G M I N Y u s t a l a :

§ 1.

Stawki czynszu najmu za 1 m² lokali użytkowych miesięcznie, stanowiących mienie komunalne gminy w następującej wysokości :

- lokale przemysłowe- 3000 zł.
- " rzemieślnicze - 2000 zł.
- " handlowe - 2000 zł.
- " magazynowe i składowe - 1000 zł.
- lokale biurowe - 600 zł.
- " dla organizacji społecznych utrzymujących się wyłącznie ze składek członkowskich lub dotacji - 600 zł.

§ 2.

Ustala się cenę umowną za garaż bez względu na metraż w wysokości 20.000 zł. miesięcznie .

§ 3.

Rada może obniżyć czynsz o 50 % w przypadku gdy wynajmowana powierzchnia stanowi powyżej 100m² i rozpoczęcia działalności gospodarczej. Ponadto Rada może zwolnić na czas określony z obowiązkowej opłaty najmu w przypadku gdy lokal znajduje się w złym stanie technicznym i wymaga dużych nakładów na remont przed uruchomieniem działalności gospodarczej.

§ 4.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy w Nowym Mieście n.W.

§ 5.

Uchwała wchodzi w życie po upływie 7 dni od daty wywieszenia na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy w Nowym Mieście n.W.

§ 6.

Jednocześnie traci moc uchwała nr XI/45/89 z dnia 20 grudnia 1989 r. Gminnej Rady Narodowej w Nowym Mieście n.W. w sprawie ustalenia stawek czynszu najmu za lokale użytkowe.

Załącznik Nr 1 do uchwały nr IV/19/90.

Zarządzenie Nr 1 z dnia 2.07.90 w sprawie ustalenia cen za usługi kserograficzne świadczone przez Urząd Gminy, które wynoszą

- 500 zł. od sztuki
- 350 zł. dla szkół
- 350 zł. w ilościach powyżej 50 sztuk.

Zarządzenie Nr 2 z dnia 10.7.90 w sprawie odpłatności na Fundusz Pomocy Społecznej sankcjonując prawo zwyczajowe ustala się: Przy wydawaniu zezwoleń na organizację dyskotek, zabaw w wysokości 10 tys. zł.

- Przy wydawaniu legitymacji ubezpieczeniowych dla rolników 1000,-. W/w zarządzenia wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Zarządzenie Nr 3 z dnia 10.7.90 o następującej treści: W oparciu o art.13 ustawy z 14 marca 1985 o podatkach i opłatach lokalnych /Dz.U.Nr 74/88, poz.443/ustala się :

- opłaty targowe jednorazowe w wysokości 4 tys. zł.
- opłaty targowe miesięczne w wysokości 70 tys. zł.

Opłaty pobierane będą w Nowym Mieście n.W., Boguszynie, Chocicz przez osoby upoważnione. W/w zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1.08.1990 roku.

Zarządzenie Nr 6 z dnia 27.7.90 w sprawie urealnienia cen dzierżawnych za użytkowanie gruntu z PFZ i mienia gminnego. Urealnia się ceny dzierżawne za

użytkowanie gruntu z PFZ i mienia gminnego, zmienia się podstawę wymiaru na q żyta, dotychczasowych umów w których wymiar jest ustalony w zł., natomiast jako podstawę do wyliczenia przyjmuje się średnią arytmetyczną cen stanowiących podstawę wymiaru podatku rolnego.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

MÓWI WÓJT. c.d.

siały być odłożone na plan dalszy?

A.P.-Oczywiście, tych problemów nie da się rozwiązać w chwili obecnej środkami gminy. Uważam że prace te należy realizować stopniowo. Potrzebne jest również włączenie się do nich społeczności lokalnych. Przykładem może być budowa wodociągu w Utracie, gdzie mieszkańcy pokrywają około 50% kosztów inwestycji. Również z mojej strony jest potrzeba pozyskiwania dodatkowych środków.

S.J.-Czy w tej sprawie podjął Pan już jakieś decyzje?

A.P.-Pragnę pozyskać pieniądze z rozwijającej się działalności gospodarczej, poprzez podatki, podwyższenie czynszów za lokale i grunty. Wprowadzone zostały opłaty targowe. Pragniemy sprzedać niektóre obiekty. W tym celu przeprowadzono wycenę budynku kina i Domu Usług w Nowym Mieście.

S.J.-Czy widzi Pan możliwość zmniejszenia liczby etatów w urzędzie i uzyskanie w ten sposób oszczędności?

A.P.-Istnieje w urzędzie 28 etatów. Przypuszczam, że po zakończeniu zmian liczba pracowników może wynosić około 20 osób. Dokonana została również zmiana na stanowisku sekretarza. Dotychczasowy sekretarz przeszedł na emeryturę. Na to stanowisko powołana została pani Gabriela Kosmala. Jest ona prawnikiem i posiada duże doświadczenie z dziedziny

(c.d. na str.4)

CO NOWEGO w szkole ?

Języki zachodnie zamiast rosyjskiego

O zmianach programowych wiedzą wszyscy z komunikatów radiowych i telewizyjnych. Zamierzam zatem poinformować o organizacji pracy szkół na terenie gminy Nowe Miasto.

Prawie wszystkie klasy piąte uczyć się będą języka niemieckiego w wymiarze 4 godzin tygodniowo.

Dyrektor szkoły w Kolniczkach oprócz obowiązkowego nauczania klasy piątej zorganizował nadobowiązkową naukę tego języka. Tak więc najmłodsi: klasa I, II i III tworzą jedną grupę, klasy IVa/b drugą i najstarsi: klasy VI, VII i VIII trzecią grupę. Także w Boguszynie, oprócz klasy piątej, języka niemieckiego uczyć się będą dzieci klasy IV (nadobowiązkowo).

W Chociczycy zaś grupa klas VIII kontynuować będzie nadobowiązkową naukę niemieckiego, a obie klasy piąte poznawać będą ten język obowiązkowo.

Najszerze możliwości stworzono dzieciom w Nowym Mieście, gdzie kontynuowana będzie nadobowiązkowo nauka języka niemieckiego w starszych klasach. W piątym wprowadza się dwa języki zachodnioeuropejskie - niemiecki i francuski. Ponieważ wybór języka należy do rodziców i dziecka, dlatego też w planie lekcyjnym oba języki nauczane są w tym samym czasie. Stwarza to niewątpliwie możliwość uczenia się wybranego języka. Ponadto istnieje założenie, że dzieci rozpoczynające w br. naukę francuskiego, w klasie szóstej nadobowiązkowo będą mogły pobierać lekcje niemieckiego, a dzieci które niemiecki rozpoczną teraz, w szóstej klasie nadobowiązkowo uczyć się będą francuskiego.

Największym zainteresowaniem rodziców i dzieci cieszy się język angielski. Narazie na terenie naszej gminy nie można wprowadzić go do programu ze względu na brak nauczycieli. Jed-

nak pierwszym krokiem do realizacji tegoż zapotrzebowania mogą być koła języka angielskiego działające w soboty w Szkole Podstawowej w Nowym Mieście.

W najtrudniejszych warunkach już od szeregu lat działa Szkoła Podstawowa w Chociczycy, gdzie w br. szkolnym funkcjonują 2 oddziały. Stąd też młodzież i dzieci uczą się tam do godziny 18¹⁰. Zdecydowana większość nauczycieli tej szkoły dojeżdża do pracy z różnych miejscowości.

Ewa Czeszykova

Religia wróciła

W roku szkolnym 1990/91 decyzją Ministerstwa Edukacji narodowej nauczanie religii katolickiej ponownie odbywać się będzie w szkole. Prawo do nauczania religii w szkole mają także inne wspólnoty wyznaniowe, jeżeli wyrażają taką potrzebę. W naszej gminie lekcje religii odbywać się będą w wymiarze dwóch godzin tygodniowo, z wyjątkiem kilku klas początkowych i specjalnych, które będą miały tylko 1 lekcję w tygodniu. Przyczyną takiego rozwiązania są trudności kadrowe. Nauczycielami tego przedmiotu są księża oraz katecheci świeccy. Ci ostatni muszą posiadać specjalne skierowanie od biskupa, lecz zatrudnieni są przez szkołę, na takich warunkach jak nauczyciele innych przedmiotów. Księża pracują bezpłatnie. Lekcje religii odbywają się teraz w szkole, ale i salki katechetyczne nie stoją puste, zostały one przekazane szkole i mogą być wykorzystane jako izby lekcyjne służące do nauczania wszystkich przedmiotów. Tak więc nauczanie religii nie pogorszyło warunków lokalowych szkół, a wielu dzieciom zaoszczędziło dodatkowych wydatków do

punktów katechetycznych.

W klasach mogą znajdować się krzyże, które zawieszane są z inicjatywy rad pedagogicznych lub komitetów rodzicielskich. Do tej pory, na prośbę rodziców z Boguszyna, zawisły krzyże w tamtejszej szkole. Nauka religii w szkole nie jest obowiązkowa, jednak w naszej gminie tylko kilkoro dzieci z niej nie korzysta.

W niektórych szkołach nauczyciele i młodzież uzgodnili odmawianie modlitwy przed i po lekcjach (np. Nowe Miasto).

Pierwszym widocznym dla wszystkich przejawem wprowadzenia religii do szkół była obecność księży na uroczystych rozpoczęciach roku szkolnego w poszczególnych szkołach. Księża zostali serdecznie przyjęci przez nauczycieli i miejmy nadzieję, że ich współpraca przy wychowaniu naszych dzieci będzie się układać pomyślnie i "wyda plon obfity".

Teresa Antczak

MÓWI WÓJT... c.d.

ny prawa administracyjnego.

S.J. - Jak Pańskim zdaniem winny się układać wzajemne stosunki i relacje między Radą Gminy a wójtem?

A.P. - Uważam, że działalność wójta nie powinna ograniczać się do roli wykonawczej. Sądzą, że wójt powinien inspirować pewne rozwiązania, gdyż na co dzień stykam się z różnymi problemami i z tego powodu jestem dobrze zorientowany w wielu sprawach. Oczywiście ostateczne decyzje podejmują radni.

S.J. - Dziękuję za wywiad i życzę wielu sukcesów.

KONGRES EUCCHARYSTYCZNY W KOLNICZKACH

W pierwszym tygodniu września życie religijne w parafii kolnickiej nabrało szczególnej intensywności. Wiązało się to z uroczystością Kongresu Eucharystycznego. Od niedzieli do wtorku w obu kościołach - parafialnym w Kolniczkach i filialnym w Boguszynku odbywały się rekolekcje prowadzone przez ojca Zenona Obuchowskiego z klasztoru Franciszkanów w Woźnikach.

Na następne dni przypadły Procesje Eucharystyczne. Środa była dniem, w którym szczególną uwagę poświęcono ojcom rodzin. Do nich kierowana była nauka rekolekcyjna. Po wieczornej Mszy św. procesja przeszła od kościoła do krzyża przy drodze do Boguszyna. Wszyscy prawie uczestnicy procesji nieśli zapalone świece. A trzeba dodać, że odbywało się to już po zapadnięciu zmroku i przy bezwietrznej pogodzie. Na podniosły i wspólny nastrój złożyły się poza rozświetlonym orszakiem procesyjnym jarzące się światła w udekorowanych oknach domostw. Daleko polami niosło się echo pieśni religijnych.

Podobnie było następnego dnia, który był dniem młodzieży. Procesja przeszła do figury św. Wawrzyńca na Sowińcu. W piątek swój dzień miały dzieci, które po południu przeszły w procesji do Krzyża przy szkole, odnowionego z tej okazji. A wieczorem tego dnia Msza św. z nauką rekolekcyjną oraz procesją do trzech ołtarzy "zbudowanych przez trzy stany" odbyła się w kościele św. Józefa w Boguszynku.

Specjalne miejsce w uroczystościach znaleźli ludzie starsi i chorzy. W czwartek rano po Mszy św. udzielony został im Sakrament Chorych. Obaj duchowni - Ksiądz Proboszcz i Ojciec Franciszkanin namaszczała ich i dłońmi ustawionym w szpaler u-

czestnikom nabożeństwa.

Sobota była dniem adoracji dla całej parafii, a zwieńczeniem i uroczystym zamknięciem tego tygodnia był niedzielny odpust z okazji święta Narodzenia Najświętszej Marii Panny.

Halina Czarny

"Do trzech razy sztuka"

Problem utworzenia klubu młodzieżowego został poruszony formalnie po raz pierwszy na X Sesji Gminnej Rady Narodowej w dniu 6.XI.1989 roku.

Na wniosek Przewodniczącego byłego Zarządu Gminnego ZSMP - Józefa Janickiego, Gminna Rada Narodowa zobowiązała GOK do otwarcia klubu w byłym pomieszczeniu ZBOWID-u, przekazując na ten cel kwotę 500.000,- zł. Z oszczędności funduszu płać zatrudniono instruktora. Pomimo tego klub, otwarty 20.XII.89 r. prosperował tylko 5 miesięcy.

Na XIII Sesji Gminnej Rady Narodowej, w dniu 25.IV.90. - argumentując między innymi tym iż działalność klubowa powinna być wznowiona - podjęto decyzję wynajmu lokalu Ob. Markowi Nowaczykowi na jego uprzednio złożony wniosek. Jednak i ta próba zakończyła się fiaskiem: p. Nowaczyk, nie znający dostatecznie tutejszego środowiska i nie mający z tutejszą młodzieżą wcześniejszego kontaktu, nie potrafił prawdopodobnie nawiązać go również i później, gdyż po upływie zaledwie miesiąca zrezygnował z działalności.

Od dnia 1 sierpnia 1990 r. prowadzenia klubu podjął się Leszek Wojtkowiak.

W naszym środowisku od dłuższego już czasu istniało zapotrzebowanie na takiego rodzaju działalność. Zlikwidowanie kina w Nowym Mieście, będącego właściwie jedyną atrakcją, przyczyniło się do tego, że młodzież nudząc się i praktycznie nie

mając co ze sobą zrobić, przesiadywała na ławkach, przystankach autobusowych, włóczyła się wieczorami po ulicach miasta, w poszukiwaniu jakiejś rozrywki.

Miejmy nadzieję, że będzie inaczej. Tym bardziej więc cieszy fakt, że inicjatywę utworzenia klubu przejęli ludzie młodzi, znający potrzeby swoich rówieśników, ich problemy i poszukiwania.

Poprzednie dwie próby nie powiodły się. W tym momencie przychodzi mi na myśl stare powiedzenie: "do trzech razy sztuka" - powiedzenie, które sprawdziło się już wielokrotnie. Może i tym razem...

M SZ

Aniela Grygiel

"Figura przydrożna"

Zapatrzona w dal istnienia
Matka Boża na rozstaju,
Zamyślona,
Rozmodlona,
W sierpniu,
Wrzesniu
Czy też maju.

Zasłuchana w tętno życia
Matka Boża tuż przy drodze,
Zachwyceniem,
Ręk złożeniem
Prośby nasze
Śle w pokorze.

Opiekuńcza Pól Królowa
Matka Boża na wsi skraju
Swoim płaszczem plon okrywa,
gdy się nagle
burza zrywa.

Wiersz poświęcony figurze Matki Bożej w Utracie.

WIADOMOŚCI SPRZED ŁAT ROGUSKO- WIEŚ Z BARDZO STARĄ METRYKĄ

Rogusko jest jedną z najstarszych miejscowości na terenie gminy, a początek jej dziejów związany jest z biskupstwem w Poznaniu. W dawnych dokumentach występowało ono czasem pod nazwą Roguszko, Rogosco i Rogożek. Pierwsza wzmianka historyczna pochodzi z 1244 roku. 25 kwietnia, w okresie uroczystości św. Wojciecha w Gnieźnie, książęta Przemysław I i Bolesław Pobożny nadali wiosce przywileje, jakie posiadały inne posiadłości kościoła poznańskiego. Stało się to za sprawą biskupa Bogufała. Rogusko przejął w 1293 roku biskup Jan II w formie zastawu za 80 grzywien srebra od Sędziwoja z Kolnic. Wieś należała do klucza soleckiego, obejmującego 18 majątków.

Przeszłość Roguska związana jest z rolnictwem i położeniem nad Wartą. W inwentarzu

dóbr biskupich z 1564 roku wymienieni są karczmarz, młynarz i 3 zagrodników. Karczma stała zapewne tuż przy przeprawie przez rzekę, której wody napędzały koło młyńskie. O młynie tym wiadomo, że wystawił go na Warcie młynarz Staško w 1571 roku. Karczmarz płacił rocznie 14 groszy a młynarz osadzony był na "wymiar trzeciego ziarna". Zagrodnicy natomiast składali biskupowi poznańskiemu: baraniego 1,5 grosza, 3 denary, 4 kury, 20 jaj i 2 wiertle owsa. Opłat wymagały również połowy ryb i za prawo stawiania wycierzy płacono 5 groszy.

Wieś była własnością biskupów poznańskich do 1796 / 98 roku, kiedy rząd pruski dokonał konfiskaty dóbr kościelnych. W 1807 roku, dekretem Napoleona Rogusko wraz z dobrami winno-górskimi nadane zostało Janowi

Henrykowi Dąbrowskiemu-patronowi szkoły w Nowym Mieście nad Wartą.

W czasach Rzeczypospolitej Rogusko należało do powiatu kościańskiego, po roku 1793 do pleszewskiego, zaś od 1887 roku do jarocińskiego. Według danych statystycznych z 1843 roku wieś licząca 14 zagrodz zamieszkiwało 91 osób. Pod koniec XIX wieku (1895 rok) liczba mieszkańców wzrosła do 120 osób. Z tego też okresu pochodzą informacje, że do wsi należało 261 hektarów ziemi, w tym 139 ha gruntów ornych, 9 ha łąk i 26 ha lasu.

Ta garść wiadomości historycznych o jednej z najmniejszych miejscowości gminy, liczącej dziś 66 mieszkańców, stanowi przykład jak bogate są nasze dzieje i zachęca do ich poznawania.

Eugeniusz Czarny

WALENTY KĘDZIERSKI - stare nazwy miejscowe

Człowiek ma to do siebie, że chętnie nazywa każdą rzecz. Do tego używa nieraz bardzo trafnych określeń, które same przez się mówią o pochodzeniu nazwy. Wszelkie nazwy związane są z czynnością, cechą, wydarzeniem, osobą, zwierzęciem, rośliną, osiedlem itp. I chociaż dana rzecz czy osoba dawno przeminęły, ta nazwa czyli symbol, nadal pozostały i nieraz wieki trwają. Można więc słusznie twierdzić, że nazwa przyrasta do miejsca, jak skóra do ciała. Nazwy przekazywane są z pokolenia na pokolenie. I chociaż ten, który je wymawia nie ma nieraz pojęcia o ich pochodzeniu, to jednak używa ich do określenia w danym wypadku.

Taką genezę mają też nazwy związane z naszą miejscowością, o których będzie poniżej mowa.

Należy nadmienić, że każda miejscowość ma ich kilka. -Ale

wróćmy do naszej i przejdźmy wszystkie kolejno.

1) K A R P I E - albo przewóz karpi. Nazwa Karpie, inaczej Przewóz Karpi, pochodzi od karpia, którego jeszcze dziś dużo spotyka się w Warcie, w stawach, dołach itp.

Karpie leżą tuż nad Wartą, w kierunku północno-wschodnim. 2) P A P I E R N I A - to obecna leśniczówka należąca do majątku Kląka. Kiedyś istniała tu fabryka papieru. Leży na wschód, po lewej stronie drogi z Nowego Miasta do Wolicy Koziej, w odległości 1 km. od miasteczka, tuż za starym cmentarzem. Zamieszkiwana jest przez leśniczego.

3) P Y T L I K - od pytlowania mąki na młynie wodnym, który kiedyś tam istniał. Nazwą tą określałą obecnie pole i łączkę należące niedawno jeszcze do gminy miejskiej a poło-

żone na południowy wschód, tuż za lasem, po lewej stronie dróżki polnej, prowadzącej do lasku kląckiego (odległość 1 km)

4) K A K A W I E C - to miejsce na południe, w odległości 1 km., położone przy polnej dróżce, która prowadzi przez pola do Aleksandrowa. Nazwa pochodzi prawdopodobnie od kawek, których tam miało być dużo.

5) G L I N K I - miejsce położone na prawo czyli na zachód od Kakawca. Nazwa pochodzi od gliny, którą tam brano niegdyś na potrzeby budowlanej i wyrobów naczyń glinianych. Odległość - 1 km.

6) K U C H A R O W O - miejsce położone na południowy zachód, po lewej stronie drogi do Kolniczek, tuż za nową strzelnicą. Skąd nazwa pochodzi nie wiadomo.

7) Z D R O J E - u wylotu ul. Poznańskiej, w rozwidleniu szosy

(c . d . na str. 7)

poznąńskiej drogi na starą strzelnicę. Nazwa - od źródła, które do dziś dostarcza świeżej wody. Nazwa określa dziś sadzawkę ze źródłami i przyległą łąką. Miasto posiada przyległą łąkę. Miasto posiada przyległą łąkę. Miasto posiada przyległą łąkę.

B) B O M B A J (Bąbaj) - na prawo od źródeł, tuż przy mieście i drodze prowadzącej do dawnego przewozu i starej strzelnicy. Nazwa określa łąkę na której jest sawisko. Na łąkę mówią niektórzy "Bycza łąka" (miano

tam paść byki). Nazwa Bąbaj ma pochodzić od wstrząsów elastycznych na sawisku.

9) G U Ć - lasiek nad Wartą na północny zachód przy dawnym przewozie tuż za starą strzelnicą. Nazwa pochodzi od Gucia (Gutsche)-właściciela karczmy przy starym przewozie na Warcie po lewej stronie rzeki. Po wybudowaniu mostu (1903) przewóz przestał istnieć, tak że dziś po nim śladu nie ma. Nie ma też śladu po dawniejszej karczmie.

10) W I E P R Z O W I E C - staw niedaleko Warty, na wschód od Gucia. Nazwa jego stąd pochodzi że w stawie tym niegdyś utopiły się wieprze.

(c.d. w następnym numerze)

Przedruk z :
Dzieje Nowego Miasta n.Wartą i jego Kurkowego Bractwa Strzeleckiego z okazji trzechsetlecia Bractwa. 1937 Kurkowe Bractwo Strzeleckie w Nowym Mieście n.W.

ZADRY „MIKRUS”, PRYZSTANEK PKS I SZOKA?

Na fali rozwoju sieci handlowej w gminie przybywa również punktów sprzedaży piwa. W Nowym Mieście poza restauracją, sklepami spożywczymi można je kupić w małym kiosku "Mikrus", niedaleko przystanku autobusowego PKS. Piwo można tam nie tylko kupić, ale i wypić o każdej porze dnia od rana do wieczora. Czy jest to zatem punkt sprzedaży, czy także konsumpcji? Bo jeśli konsumpcji, to trzeba zapytać o warunki, w jakich się ona odbywa. Przede wszystkim, czy zapewniono klientom możliwość korzystania z toalety. Wszak moczopędne właściwości piwa są szeroko znane.

Od jakiegoś czasu niemiłosiernie zanieczyszczany bywa przystanek PKS. Jeszcze trochę a będzie przypominał szalet publiczny najgorszej kategorii. Byna też, że oczekujący podróżni zaczepiani są przez przysiadających tu chwilowo klientów kiosku.

W uwagach tych nie chodzi o to, by potępiać sprzedawanie lub picie piwa. Chodzi tylko o zastanowienie się, czy musi się to odbywać tak po prostu "pod chmurką", naprzeciw budynku i boiska szkolnego i niemal na przystanku autobusowym.

OGŁOSZENIA

R A D A G M I N Y

w Nowym Mieście n.Wartą Z A P R A S Z A do składania ofert na sprzedaż nieruchomości z przeznaczeniem na działalność gospodarczą :

- nieruchomość przy ulicy Poznańskiej 36, działka o powierzchni 561 m², cena wywoławcza 48.490.000,-zł.
- nieruchomość przy ulicy Kościelnej 2, działka o powierzchni 600 m², cena wywoławcza 203.370.000,-zł.

Informacje o obiektach można uzyskać w godzinach 7³⁰- 15⁰⁰ tel. 6 , 14 , 82.

Obiekty można oglądać codziennie w godz. 10⁰⁰- 12⁰⁰.
Otwarcie ofert nastąpi po upływie dni od daty ogłoszenia.
Zastrzega się prawo wyboru oferentów, względnie unieważnienie przetargu w części lub całości bez podania przyczyn.
Wadium w wysokości 10 mln. należy wpłacać na konto Banku Spółdzielczego Nowe Miasto n.Wartą Nr konta 963259 - 172-133 lub w kasie Urzędu. Wadium przepada na rzecz sprzedawcy jeżeli oferent uchyli się od zawarcia umowy.
Pozostałym oferentom wadium zostanie zwrócone bezpośrednio po dokonaniu wyboru.

BIBLIOTEKA PUBLICZNA GMINY w NOWYM MIEŚCIE NAD WARTĄ od 1 października br. prowadzić będzie wyprzedaż książek użytkowych z powodu zdezaktualizowania się ich treści. Sprzedaż odbywać się będzie w godzinach otwarcia biblioteki w czytelnicy, tzn. w poniedziałki, środy, piątki od 12⁰⁰18⁰⁰ we wtorki i czwartki od 9⁰⁰ - 14⁰⁰.

Biblioteka Publiczna Gminy przyjmuje zgłoszenia na
K U R S J Ę Z Y K A F R A N C U S K I E G O
w grupie dla początkujących i zawansowanych.

KRONIKA

■ W niedzielę 9.IX.br.odbyły się rejonowe zawody wódka-rskie dla Członków Społecznej Straży Ochrony Przyrody z Rejonu Srem. Zawody te, w których brało udział 9 drużyn, odbywały się na rzece Warcie w rejonie lasku Guć. Tym razem szczęście dopisało drużynie Koła PZW"GUĆ" z Nowego Miasta, która występowała w składzie Józef Kałużny, Grzegorz Skowroński i Kazimierz Zgoliński.

Ciekawe, czy zwycięzcy potwierdzą swoją wysoką formę w czasie zawodów o Rybę Jesieni, które odbędą się w tym samym miejscu 7 października o godz.7⁰⁰.

■ Miła uroczystość miała miejsce 10.09.br. w sali GOK, w czasie której wręczono medale licznej grupie mieszkańców naszej gminy. Medal za Udział w Wojnie Obronnej 1939 otrzymali: Feliks Bednarek, Stanisław Grzegorski, Leon Kiel, Jan Marciniak, Franciszek Papierz, Elemens Pepel, Józef Skibiński, Władysław Świączkowski i Józef Szerle. Natomiast Medale za Udział w Walce o Utrwalenie Władzy Ludowej otrzymali: Stanisław Antoniewicz, Antoni Jaskowiak, Jan Nowaczyk, Florian Pawlik, Ludwik Piotrowiak, Franciszek Skrzypeczak i Jan Wawrzyniak.

■ Prężnie rozwija się sieć prywatnych sklepów detalicznych i punktów gastronomicznych na terenie naszej gminy. Od czerwca otwarto 15 tego typu placówek (najwięcej w Nowym Mieście - 6)co mieszkańcy przyjęli z zadowoleniem, bo w ten sposób przełamany został monopol nielicznej W.Obcy tylko prywatni kupcy zawnie, a nie tylko w przeważających miastach działalności, czynnawali kupiecką zasadę i mały rynek jednostkowy przy dużym obrocie daje duży rynek konkurencyjny.

■ Pierwsze tegoroczne wiejskie dożynki odbyły się w naszej gminie w Michałowie w niedzielę 26.VIII.br. Słoneczna pogoda sprawiła, że oprócz władz gminy licznie przybyli mieszkańcy okolicznych wiosek. Były to tradycyjne dożynki z przyspiewkami, wieńcami i zabawą ludową która trwała do późnych godzin nocnych. Dożynki wiejskie w Michałowie były imprezą starannie przygotowaną. Na uwagę zasługuje program artystyczny przygotowany przez miejscowy zespół ludowy i jego kierowniczkę, panią Marię Kurzajak.

■ 19.VIII.br. 40-lecie swej działalności obchodziła Ochotnicza Straz Pożarna w Szyplowie. Na tą uroczystość strażacy z Szyplowa zaprosili nie tylko przedstawicieli władz gminy ale również własne rodziny i drużyny z sąsiednich miejscowości. Z okazji jubileuszu najbardziej aktywni strażacy otrzymali odznaczenia. Wśród odznaczonych znaleźli się m.in. Ludwik Polendowicz, Antoni Miskiewicz, Kazimierz Telega i Józef Wolniak. Na zakończenie uroczystości, nad której przebiegiem czuwał pan Szerle, odbyła się zabawa taneczna.

Józef Parusowie oraz Stefan Węclewski
pomocnicy - Sylwester Guzczak
Jarosław Kuderczak,
Grzegorz i Wiesław
Parusowie, Leszek Ty -
Pański, Mariusz Woj -
ciechowski
napastnicy- Piotr Osliński, Adam,
Dariusz i Tomasz Pa -
rusowie

W tym sezonie rozegrano już trzy mecze o mistrzostwo klasy A i we wszystkich zespołach Klęki odniósł zwycięstwo. Z LZS "Pokój" Paczkowo wynikiem 2 : 1. Strzelcem obu bramek był Tomasz Parus. Z RKS "San Proznań", "Herbapol" wygrał w stosunku 5:1. Strzelcami bramek byli : Tomasz Parus - 2, Grzegorz Parus-1, Leszek Typański-1 i J.Parus-1. MZKS "Przemysław" Poznań został pokonany 2:1. Po jednej bramce strzelili G.i J.Parusowie.

Nic dziwnego, że po takiej serii "Herbapol" przoduje w rozgrywkach zajmując pierwsze miejsce w grupie. Także w Pucharze Polski, po zwycięstwie nad LZS Gułtowy 2 : 0, zespół z Klęki zakwalifikował się do dalszych rozgrywek. W najbliższym czasie odbędą się mecze :

- 25 września z MZKS "Warta" Srem
- 7 października z LZS "Orkan" Jarosławiec

Początek spotkań o godz.15⁰⁰.

Na koniec jeszcze informacja dla tych, którzy chcieliby grać w zespole "Herbapol". Kierownictwo zespołu zaprasza chętnych na treningi, które odbywają się we wtorki, czwartki i piątki od godz.16⁰⁰-17⁰⁰ na boisku w Klęce.

Paweł Roguszczyk

SPORT

ZESPÓŁ LZS "Herbapol" KLĘKA LIDEREM ROZGRYWEK-PIEKARSKICH KLASY "A"

W sezonie 1990/91 drużyna piłkarska Ludowego Zespołu Sportowego "Herbapol" działającego przy PRZZ w Klęce występuje w klasie A grupy II. Zespół tworzy grupa 18 zawodników :

bramkarze - Krzysztof Michon i Paweł Parus

obroncy - Janusz Sędzrak, Stanisław Kałużniak, Paweł Łubiak, Jacek i

"Wiadomości Lokalne" redaguje zespół : Teresa Antczak, Halina Czarna (red. nac.), Ewa Czeszykowska, Sławimir Jętras, Mieczysław Rzepka, Małgorzata Póltorak, Mariola Szura (red. tech.). Adres Redakcji: 63-240 Nowe Miasto n.Wartą, ul. Poznańska 8a, Biblioteka Publiczna Gminy.